

Хозраткулова І. А. (Миколаїв, Україна)

**ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ В ПРОЦЕСІ
САМОРОЗВИТКУ ПЕДАГОГА**

У тезах розглядається проблема професійного саморозвитку педагога в період змін. Акцентується увага на феноменах толерантності та інтолерантності до невизначеності на шляху самореалізації педагога. Подано результати різних досліджень, які вказують на кореляційні зв'язки толерантності до невизначеності з емоційним інтелектом. Автор наголошує на необхідності сприйняття невизначеності через відкритість новому досвіду та розвитку емоційного інтелекту як базового компонента для успішної професійної самореалізації.

Khozratkulova Iryna (Mykolayiv, Ukraine)

**TOLERANCE TO UNCERTAINTY IN THE TEACHER'S SELF-
DEVELOPMENT PROCESS**

Theses consider the problem of professional self-development of a teacher in the period of changes. Emphasis is placed on the phenomena of tolerance and intolerance to uncertainty on the way of self-realization of the teacher. The results of various studies that indicate correlations between tolerance for uncertainty and emotional intelligence are presented. The author emphasizes the need to perceive uncertainty through openness to new experiences and the development of emotional intelligence as a basic component for successful professional self-realization.

Сьогодні велика увага приділяється проблематиці успішності в професійній діяльності. Для того, щоб не втратити сенсу й глибинної суті інновацій Нової української школи, треба приділити головну увагу особистості педагога, а саме рівню його психічного благополуччя.

Для педагогів гостро постає проблема адаптації до нових умов освіти. Питання самомотивації педагога в стані емоційної нестабільності в період змін залишається відкритим, назрілим і болючим. Актуалізується проблема толерантності до невизначеності.

На шляху реформування виникають труднощі, спостерігаються спонтанні рішення, які недостатньо враховують психологічну готовність педагогічних кадрів до змін в особистісному та професійному житті.

У контексті заявленої проблематики ми намагаємося проаналізувати процес саморозвитку та визначити роль толерантності до невизначеності в професійному зростанні педагога.

Поняття «толерантність до невизначеності» можна розглядати як особистісну рису, і як метакогнітивний процес, і як навичку. Багато науковців вивчали «невизначеність» у зв'язку зі стресостійкістю та ситуацією ризику як згубну й небезпечну для організму.

Результати кореляційного аналізу Сараєвої О. В. та Ніколаєва С. Г. (2014) представляють інтернальний локус контролю як зв'язуючий ланцюг у толерантності до невизначеності з мотивацією досягнення.

Дослідження Лобачевської Є. О. (2013) розглядають феномен толерантності до невизначеності як перспективний, що надає можливості.

Виявлено зв'язки з академічним інтелектом, міжособистісним емоційним інтелектом, самоефективністю та успішністю студентів, які представлено в дослідженнях Корнилової Т. В. та Чумакової М. А. (2014). Вони зазначають, що випробовувані з більш високою толерантністю до невизначеності краще розуміють і керують чужими емоціями, а також демонструють більш високий рівень самоефективності [1, с. 102].

Виникає протиріччя: з одного боку ефективне цілепокладання, як стратегія, – це одна з компетентностей педагога Нової української школи [2], а з іншого виникає необхідність формування терпимого ставлення до неможливості спрогнозувати ситуацію і спланувати професійне життя.

Так чи інакше, наведені результати кореляції високої толерантності до невизначеності та інтолерантності – з низькою самоефективністю дозволяють нам розглядати цей феномен як важливу властивість саморегуляції інтелектуальних стратегій. Толерантність до невизначеності пов'язана з високими показниками міжособистісного емоційного інтелекту. А майбутня

успішна діяльність педагога так чи інакше проявляється через компетенцію емоційного лідерства.

Отже, необхідно розвивати емоційний інтелект як здатність усвідомленого емоційного реагування на стрімкі соціальні та освітні зміни. Навчатися розпізнавати емоції й розуміти механізми їх контролю, що дасть змогу перетворити перешкоди і обмеження на шляху змін на можливості й досягнення в професії, спонукатиме до роздумів і вибору різних інтелектуальних стратегій розвитку. Якщо емоційний інтелект розглядати як можливість оцінювати емоції інших, то ми пропонуємо саме ці здібності використовувати для налагоджування ефективної взаємодії на засадах «педагогіки партнерства».

Навички концентрації уваги на позитивних моментах, а саме сприйняття невизначеності через відкритість новому досвіду й ідеям сприяє позитивній внутрішній мотивації до особистісного зростання. Задача педагога – прийняти умови невизначеності, навчитися ставитися до невизначеності як до пошуку та намагатися вдосконалювати вміння діяти в ситуації новизни.

Для того, щоб педагог був спроможний бачити професійну мету, створювати програму саморозвитку в період адаптації до нових умов праці без втрати психологічного благополуччя, необхідно вдосконалювати та розвивати емоційний інтелект як основу успішної професійної діяльності

ЛІТЕРАТУРА // ЛИТЕРАТУРА // REFERENCES

1. Корнилова Т. В., Чумакова М. А. Шкалы толерантности и интолерантности к неопределенности в модификации опросника С. Баднера // Экспериментальная психология. 2014. № 1. С. 92–110. [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://istina.msu.ru/publications/article/6239263/>
2. Нова українська школа. Порадник для вчителя [Електронний ресурс] – режим доступу: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/razdel_1_Oglyad.pdf